

Tillaga A 1959/UHN
Afgreiðsla Norræna sjálfbærninefndin

Nefndarálit um þingmannatillögu um *notkun sólarcellna á stærri bílastæðum, A 1959/UHN*

Norræna sjálfbærninefndin leggur til að Norðurlandaráð beini þeim tilmælum til Norrænu ráðherranefndarinnar

að greina ávinning þess að gera kröfu um sólarcellur á stærri bílastæðum

Bakgrunnur

Græn umskipti einkabílsins hafa í för með sér verulega breytingu á orkunotkun samfélagsins. Hleðsla rafbíla mun leiða til aukinnar þarfar til að þróa og aðlaga raforkukerfið. Rafbílum fylgir sú sérstaka áskorun að þeir eru hlaðnir heima fyrir, þegar sólarorkan er minnst. Ákjósanlegast er að þeir séu hlaðnir á daginn – á almennum vinnutíma – þegar sólarorkan er mest.

Stórir vinnustaðir verða því að miðstöðum fyrir hleðslu en rafkerfið er takmarkandi þáttur fyrir þessa hleðslu.

Þess vegna væri gagnlegt fyrir bæði hraða og kostnað grænna umskipta ef sólarorka yrði framleidd á stórum vinnustöðum.

Í mörgum Evrópulöndum hafa verið innleiddar kröfur um uppsetningu sólarcellna á bílastæðum, þar sem bílastæði eru þegar með yfirbyggingu til að skapa skugga í mörgum heitum löndum. Þessi samsetning er hagkvæm. Í norrænu löndunum eru opin svæði nærri mörgum stórum vinnustöðum og því gæti verið hagkvæmt að setja upp sólarcellur á þeim svæðum.

Þó eru aðstæður fyrir sólarorku nokkuð aðrar í norrænu löndunum, þar sem birtunni er misskipt yfir árið. Því er markmið þingmannatillögunnar að varpa ljósi á kosti og ókosti sólarcellna á stórum bílastæðum.

Sjónarmið nefndarinnar

Nefndin veitir því athygli að í grænum umskiptum er æ meiri vilji fyrir því að nýta landsvæði undir sólskildi á sama tíma og óskað er eftir að nýta sömu svæði til annars. Þar má nefna vindorkuver, lágan kolefnisríkan og lágframleiðinn jarðveg sem er skaðlegur loftslaginu en valinn til að draga úr losun koldíoxíðs í landbúnaði, skógrækt og verndun líffræðilegrar fjölbreytni, sem krefst þess að landbúnaðarlandi sé breytt í skóga og annars konar náttúru.

Nefndin lítur svo á að Norðurlönd gætu haft mikið gagn af þeirri þekkingarsköpun sem í gangi er og leggur áherslu á mikilvægi þess að tryggja miðlun reynslu og þekkingar um norrænu löndin öll.

Framkvæmdastjórn ESB innleiðir nú áætlunina REPowerEU vegna erfiðleika og raskana sem orðið hafa á alþjóðlegum orkumarkaði í kjölfar innrásar Rússa í Úkraínu. REPowerEU var sett á laggirnar í maí 2022 og hún hjálpar ESB að spara orku, framleiða hreina orku og dreifa áhættu í orkuöryggi. Sólarorkukerfi hafa lengi verið ódýr og áreiðanleg lausn fyrir upphitun í mörgum Evrópulöndum 1en samanlögð hitun með sólarorku er þó aðeins 1,5% af orkuþörfinni². Til að markmiði ESB fyrir árið 2030 verði náð þarf sá hluti orkueftirspurnar sem sólarorka og jarðvarmaorka uppfylla að þefaldast í það minnsta.

Nefndin veitir því athygli að innleiðing REPowerEU hefur falið í sér að ESB hefur samþykkt sólarorkustefnu og ESB-verkefni um þakfestan sólarsellubúnað sem felur í sér að ESB mun

- *hækka markmið um hlutfall endurnýjanlegrar orku árið 2030 í 45%*
- *takmarka tímalengd leyfisveitingarferlis fyrir þakfestan sólarsellubúnað, þar á meðal stóran sólarsellubúnað, við 3 að hámarki mánuði*
- *samþykkja reglugerðir sem tryggja að allar nýjar byggingar séu „tilbúnar fyrir sólarsellubúnað“*
- *gera uppsetningu þakfests sólarsellubúnaðar að skyldu fyrir:*
- *allar nýjar opinberar byggingar og atvinnuhúsæði með meira en 250 m² nýtingarfleti í síðasta lagi árið 2026*
- *allar fyrirliggjandi opinberar byggingar og atvinnuhúsæði með meira en 250 m² nýtingarfleti í síðasta lagi árið 2027*
- *allar nýtt íbúðarhúsæði í síðasti lagi árið 2026.*

Nefndin veitir því athygli að í sólarorkustefnu ESB kemur fram að við stækkun þjónustumannvirkja verður í auknum mæli samkeppni um landnýtingu og áskoranir að því er varðar almenningsálit. Aðildarríkin eru því hvött til að kortleggja heppilegar

¹ Competitiveness of the heating and cooling industry and services — upplýsingaskrifstofa ESB (europa.eu).

² Sólarorkuhitun var 38 GW, að mestu í formi sólarorkubúnaðar fyrir hitun neysluvatns í húsum, og 1,6 GW bættust við árið 2016. Eurostat.

staðsetningar mannvirkja fyrir endurnýjanlega orku og tilnefna svæði sem henta sérstaklega fyrir endurnýjanlega orku, þar sem leyfisferlið verður einfaldara og hraðara en á öðrum stöðum, um leið og áhrif á aðra landnotkun eru takmörkuð, geislun er metin og umhverfisvernd er tryggð.

Nefndin telur því að tillagan um að greina ávinning þess að gera kröfu um sólarcellur á stærri bílastæðum skuli skoðuð í samhengi við sólarorkustefnu ESB og ESB-verkefni um þakfestan sólarcellubúnað. Það er því hagur af því að kortleggja heppilegar staðsetningar mannvirkja og búnaðar á þaki fyrir endurnýjanlega orku til að tryggja sem mesta skilvirkni og umhverfisvernd.

Meiri hluti nefndarmanna ákvað að halda áfram umfjöllun um tillöguna og tryggja að aukinnar þekkingar verði aflað á uppsetningu sólarcellna. Flokkahópur miðjumanna og Norræn vinstri græn lögðu áherslu á að aðkallandi væri að afla slíkrar þekkingar og mikilvægt væri að það endurspegladist í tillögunni. Norrænt frelsi taldi mikilvægara að greina þörf hvers lands um sig fremur en þörf svæðisins í heild. Flokkahópur hægrimanna lýsti sig sammála þeirri afstöðu Norræns frelsis að tillagan ætti ekki erindi til Norðurlandaráðs og lagði til að umfjöllun um hana yrði hætt. Þar eð meiri hluti var fyrir því að halda umfjöllun um tillöguna áfram lagði flokkahópur hægrimanna til að bætt yrði við lið um sólgeislun á Norðurlöndum þar eð styrkur hennar er breytilegur eftir stöðum. Norrænt frelsi taldi þekkingu skorta á áhrifum tillögunnar og að þörf sé á ítarlegri forgreiningu. Í ljósi þessa styður Norrænt frelsi ekki tillöguna.

Stokkhólmi, 6. febrúar 2024

Tove Elise Madland (A)

Johan Andersson (S)

Malin Larsson (S)

Åsa Karlsson (S)

Ola Elvestuen (V)

Anna Falkenberg (sb)

Emma Berginger (MP)

Krista Mikkonen (gröna)

Heikki Autto (saml)

Teitur Björn Einarsson (Sj.)

Mariane Paviasen (IA)

Lotta Johnsson Fornarve (L)